

Der udestår stadig indgåelsen af fredsftaler mellem Israel på den ene side, palæstinenserne, Syrien og Libanon på den anden side.

Ved årsskiftet gennemførte Israel og Syrien i USA de første forhandlinger på politisk niveau. Forhandlingerne endte uden resultat.

Syrien fastholder, at man ønsker en klar tilkendegivelse af Israels vilje til at tilbagelevere Golanhøjderne til 1967-grænsen som forudsætning for videre drøftelser. Israel på sin side finder, at den eksakte fastlæggelse af grænsen er ét af de emner, der skal forhandles.

Præsident Clinton forsøgte forgæves i marts i år påny at få bragt Syrien og Israel sammen til nye forhandlinger. Med den ensidige israelske tilbagetrækning af tropper fra det besatte Sydlibanon i maj i år blev der taget et vigtigt skridt imod en israelsk-libanesiske fredsftale.

Fredsforhandlinger i det libanesiske spor er imidlertid tæt forbundet med det israelsk-syriske spor i fredsprocessen. En endelig fredsftale mellem Israel og Libanon vil derfor afhænge af en genoptagelse af fredsforhandlingerne mellem Syrien og Israel.

På trods af den umiddelbare stilstand i forhandlingerne i det israelsk-syriske og det israelsk-libanesiske spor er det vurderingen, at parterne relativt hurtigt vil kunne finde en løsning, såfremt der i øvrigt kan opnås fred mellem israelerne og palæstinenserne.

Den alarmerende udvikling i de palæstinensiske selvstyremråder gør det naturligt i dag at koncentrere drøftelserne omkring forholdet mellem Israel og det palæstinensiske selvstyre.

Urolighederne i Gaza og på Vestbredden tog fart efter et besøg af den israelske Likudleder Ariel Sharon på Haram al-Sharif, Tempelbjerget, i Jerusalems gamle bydel den 28. september i år.

Trods flere forsøg er det ikke lykkedes endnu at bringe urolighederne til ophør. Sammenstødene har ifølge FN kostet mere end 250 mennesker livet og såret op imod 8.000. FN's Sikkerhedsråd har i klare vendinger fordømt de grove menneskerettighedskrænkelser under urolighederne og den overdrevne brug af magt.

Der er ingen tvivl om, at Sharons besøg af palæstinenserne er blevet opfattet som en klar provokation. Mange palæstinensere så det som udtryk for, at Israel var i færd med at tiltvinge sig kontrollen over Haram al-Sharif og som et vidnesbyrd om en fejlslagen fredsproces, der hverken har befriet palæstinenserne for besættelsesmagten eller skabt den generelle forbedring af levevilkårene, der blev stillet dem i udsigt ved

processens indledning i begyndelsen af 1990'erne.

De nuværende uroligheder har også virkelig givet genlyd i regionen. Der har været omfattende sympatidemonstrationer til fordel for den palæstinensiske sag, bl.a. i Egypten, Jordan, Libanon, Syrien og Saudi-Arabien.

På det arabiske topmøde i Kairo lykkedes det de moderate arabiske lande at afværge en generel opfordring til at afbryde alle forbindelser med Israel, men presset voksede daglig, som det også kom frem på den islamiske konference i Qatar den 12.-13. november.

Det er jo i den forbindelse stærkt foruroligende, at Egypten den 21. november besluttede at trække sin ambassadør i Israel hjem. Egypten har ellers siden fredsftalen i 1979 været en af Israels vigtigste partnere i den arabiske verden. Der foreligger derfor en klar risiko for en radikalisering i hele regionen, og det vil kunne sætte fredsprocessen yderligere år tilbage.

Alle ledere i Mellemøsten ønsker fred, men ingen i Mellemøsten, hverken Israel eller de arabiske ledere, ønsker fred for enhver pris. Varig fred i Mellemøsten forudsætter en løsning, der på én gang er samlet og retfærdig. Alle parter må inkluderes. Alle parter må opnå et resultat, der stiller dem bedre, end de er stillet i udgangspunktet.

Det har hele tiden været regeringens holdning, at en fredsløsning må baseres på sikkerhedsrådsresolutionerne 242 og 338. Israel må trække sig tilbage fra de besatte områder, men samtidig må Israels sikkerhed garanteres. Land for fred må være det fremherskende princip, som det har været tilfældet for Israels fredsftaler med Egypten og Jordan.

Der har, navnlig siden Barakregeringen kom til i juli sidste år og indtil den 28. september, i år været en god fremdrift i forhandlingerne i det israelsk-palæstinensiske spor på grundlag af FN-resolutionerne 242 og 338.

Under topmødet i Camp David den 11.-24. juli i år gjorde parterne betydelige fremskridt på alle fredsprocessens vanskelige spørgsmål, også vedrørende flygtninge og vedrørende Jerusalem. Konkret skulle Israel under Camp David-mødet have tilbudt at tilbagegive 92 pct. af områderne fra før 1967. Fra palæstinensisk side kræver man fortsat som endemål 100 pct., enten således at Israel vender tilbage til 1967-grænserne, eller ved at der gennemføres grænsejustering med et mageskifte i forholdet 1:1. Før